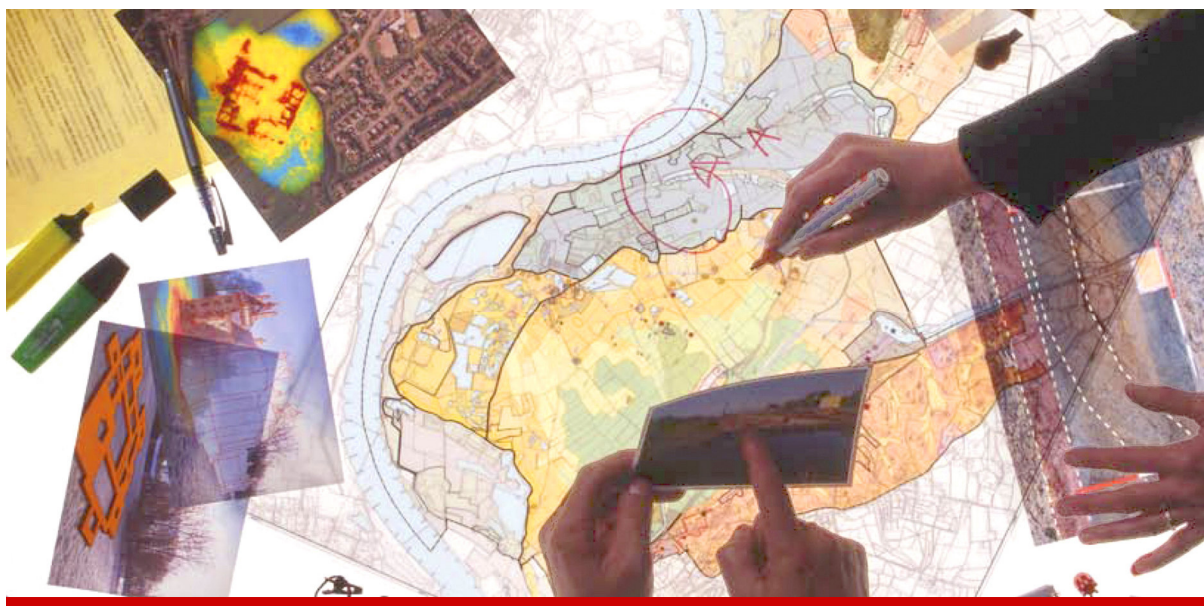

Adviesdocument 495

Project: Toelichting archeologische beleidskaart gemeente De Ronde Venen
Projectcode: 16093RVBE5
Opdrachtgever: Gemeente De Ronde Venen
Datum: 23 juni 2011

TOELICHTING ARCHEOLOGISCHE BELEIDSKAART GEMEENTE DE RONDE VENEN

Inleiding

De gemeente De Ronde Venen heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau gevraagd een archeologische beleidskaart voor het gemeentelijk grondgebied op te stellen (zie kaartbijlage). Aanleiding is de fusie per 1 januari 2011 van de gemeente De Ronde Venen en de gemeente Abcoude. De nieuwe beleidskaart is gebaseerd op de volgende kaarten met bijbehorende rapporten:

- De vindplaatsen- en verwachtingenkaart, de cultuurhistorische kenmerkenkaart en de bijbehorende rapportage van de oude gemeente De Ronde Venen (Kloosterman e.a., 2011);
- De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de voormalige gemeente Abcoude (Botman e.a., 2009).

Uiteindelijk zullen de gebieden op de beleidskaart, in de gemeentelijke bestemmingsplannen worden opgenomen als dubbelbestemming Archeologie. Op basis daarvan kan de gemeente in vergunningen voorwaarden opnemen voor het veilig stellen van (verwachte) archeologische waarden.

Onderhavig document is een korte toelichting op de beleidskaart voor de nieuwe gemeente De Ronde Venen en is een handreiking voor zowel de medewerkers van de gemeente als de burgers, die met een archeologische verplichting door voorgenomen bodemingrepen te maken krijgen. De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Diepte van de bodemingreep;
- Oppervlakte van het plangebied;
- Aard van het archeologische onderzoek;
- Aanvullende eisen van de gemeente.

Diepte van de bodemingreep

Of in een plangebied archeologisch onderzoek moet plaatsvinden is ten eerste afhankelijk van de diepte van de voorgenomen bodemingrepen. Voor het gehele grondgebied van de gemeente geldt dat bodemingrepen, die niet dieper gaan dan **30 cm –Mv** een vrijstelling van archeologisch onderzoek kennen. Aangenomen wordt dat boven deze grens de bodem te zeer verstoord is door bijvoorbeeld ploegen, zo dat er geen archeologische resten meer te verwachten zijn.

Maaiveldverlaging is in de gemeente De Ronde Venen in principe uitgesloten, omdat de ondergrens van 30 cm –Mv voor de diepte van bodemingrepen daardoor niet meer toegepast kan worden.

Gaat de voorgenomen bodemingreep wel dieper dan 30 cm –Mv dan is het afhankelijk van de oppervlakte en de ligging van het plangebied of archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

Oppervlakte van het plangebied

De ligging van het plangebied bepaalt de geldende vrijstellingsgrens voor de oppervlakte. Op de beleidskaart van de gemeente De Ronde Venen komen voor de oppervlakte van een plangebied negen verschillende waarden met een specifieke vrijstellingsgrens voor. In tabel 1 zijn de vrijstellingsgrenzen weergegeven. Er bestaat hier een onderscheid tussen Archeologisch Waardevolle Gebieden (AWG),

gebieden waarvan bekend is dat er archeologische waarden of vindplaats(en) aanwezig zijn, en Archeologisch Waardevolle Verwachtingsgebieden (AWV), gebieden waarvoor een bepaalde verwachting geldt voor de aanwezigheid van archeologische waarden.

Waarde	Vrijstellingsgrens	(Landschaps-)elementen of verwachtingen
AWG1	0 m ²	Rijksmonument: slot Abcoude. Monumentenvergunning aanvragen bij de RCE.
AWG2	50 m ²	- historische kernen - AMK-terreinen - onderdelen Stelling van A'dam - molens met buffer van 50 m - gebied rondom slot Abcoude - buitenplaats nabij Abcoude - Proosdijhuijs - enkele terreinen rondom Rijksmonumenten (gebouwde)
AWV1	100 m ²	- kreekruggen - ontginningsassen - lijnen, zuwes, kaden, Bijleveld, Geuzensloot, ontginningsdijken - water binnen historische kernen van Abcoude en Baambrugge
AWV2	200 m ²	- gebieden van AWV1 waar de bodem (deels) geëgaliseerd en/of verstoord is (buitengebied) - gebieden van AWV1 met bebouwing voor 1960
AWV3	500 m ²	- oeverwallen, crevasses, meandergordel en stroomruggen van Vecht en Angstel - oeverwallen Amstel, Kromme Mijdsrecht, Waver
AWV4	1.000 m ²	- gebieden van AWV3 met bebouwing voor 1960 - buffers rond kreekruggen - stroomgordel Spengen/Angstel - gebied rondom De Hoef met onbekende verwachting
AWV5	2.000 m ²	- gebieden van AWV4 waar de bodem (deels) geëgaliseerd en/of verstoord is (buitengebied) - gebieden van AWV4 met bebouwing voor 1960
AWV6	10.000 m ²	Gebieden met lage verwachtingswaarde (buitengebieden)
AWV7	20.000 m ²	Gebieden van AWV6 waar de bodem (deels) geëgaliseerd en/of verstoord is (buitengebied)
Geen	n.v.t.	Gebieden met bebouwing na 1960

Tabel 1. Vrijstellingsgrenzen gemeente De Ronde Venen

Met de oppervlakte wordt de oppervlakte van het plangebied bedoeld en niet de oppervlakte van de voorgenomen bodemingrepen. Daarnaast is het ook niet de oppervlakte van de specifieke verwachtingszone binnen het plangebied. Bij een plangebied van bijvoorbeeld 8.000 m² dat grotendeels in een zone met een vrijstellingsgrens van 1 ha ligt, maar waarvan 900 m² in een zone met een vrijstellingsgrens van 1.000 m² ligt, moet er op de 900 m² toch archeologisch onderzoek plaatsvinden. Daarnaast mogen de vergunningplichtige werkzaamheden in de plangebieden niet worden 'opgeknijpt' om archeologisch onderzoek te vermijden.

Aard van het archeologisch onderzoek

Als uiteindelijk blijkt dat in een plangebied archeologisch onderzoek moet plaatsvinden, is het natuurlijk de vraag welk type archeologisch onderzoek conform het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) uitgevoerd moet worden. In bijlage 1 van 'Boeren op krekken en Venen' (Kloosterman e.a., 2011) wordt het AMZ-proces toegelicht.

Specifiek voor de gemeente De Ronde Venen geldt dat voor de kreekruggen in de droogmakerijen en de oeverwallen van nog bestaande en verdwenen rivieren in eerste instantie duidelijkheid moet worden verkregen over de exacte ligging en intactheid van deze ruggen en oeverwallen. Een bureauonderzoek en een verkennend booronderzoek vormen hier de eerste stappen. Voor de historische kernen geldt dat in ieder geval een bureauonderzoek moet worden uitgevoerd, waarin aandacht wordt besteed aan de mate van verstoring door bijvoorbeeld funderingen, kelders etc. Ook zou men standaard de historische kadastrale minuut moeten raadplegen (via www.watwaswaar.nl, www.historiekaart.nl of www.hisgis.nl) om te zien of en waar er bebouwing heeft gestaan aan het begin van de 19e eeuw.

Aanvullende eisen van de gemeente

Het archeologisch onderzoek en de bijbehorende rapportage dienen te voldoen aan de laatste versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, raadpleegbaar via www.sikb.nl). De gemeente De Ronde Venen voegt daar drie extra eisen aan toe:

- Binnen de gemeente De Ronde Venen zijn amateurarcheologen actief, die extra informatie kunnen leveren ten behoeve van een bureauonderzoek. De gemeente adviseert daarom altijd de websites van de historische verenigingen te raadplegen:
 - Historische Vereniging De Proosdijlanden: www.proosdijlanden.nl (Wergroepen – Archeologie voor contactpersoon)
 - Historische Kring Abcoude-Baambrugge: www.historischekringabcoude-baambrugge.nl
- Indien in de gemeente een archeologisch booronderzoek wordt uitgevoerd, dient voorafgaand aan het onderzoek een plan van aanpak ter goedkeuring aan de gemeente te worden overlegd (art. 17 van de Erfgoedverordening De Ronde Venen 2011).
- De gemeente wil graag de resultaten van archeologisch onderzoek voor publiek toegankelijk maken. Daarom dient elk archeologisch rapport vergezeld te worden door een korte samenvatting (maximaal 1 A4), dat geschikt is voor publiek. De gemeente zal zorg dragen voor publicatie.

Bronnen

Kloosterman, P., S. Molenaar & M. Rietkerk, in voorbereiding. Boeren op kreken en venen. Een archeologische vindplaatsen- en verwachtingenkaart, een cultuurhistorische kenmerkenkaart en een beleidsadvieskaart voor de gemeente De Ronde Venen. *RAAP-rapport 1633*. Weesp. (in voorbereiding)

Botman, A., N. de Jonge, J. Dijkstra & S. van der A, 2009. Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart gemeenten Maarssen, Loenen, Abcoude en Breukelen. *ADC-rapport H 032*.

